

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek stb. intézendők.

Nyilttéri cikkek soronkint 10 krért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak tőrfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár belyeg-díj fizetendő.

Magyarország államkormányzata.

Kézdi-Vásárhely, 1888. aug. 24.

XII.

(Pénzügy.)

A magyar kereskedelmi rendszernek jelen állapota egészségesebb viszonyokat csak nagy munkával fog teremteni. De remény van ahhoz, hogy nem sokára leléli magát s kedvezőbb lesz a helyzet, melyet mi is csak azon esetben vélünk elérhetni, ha az érintett rendszer és viszonyok változni fognak.

A dolgok ilyen alakulása nagyon összefügg ama törekvésekkel, melyek országos pénzügyeinknek rendezését illetik. És ez nagyon igaz. Mert ha lankad a földművelés, pang az ipar, nem fejlődik a kereskedelem: akkor az adótoke rövidül meg, melyre az államiaságnak helyezkedni kell. Azért is az állam pénzügyeinek rendezésénél, az arányba hoztatalt célzó takarékság ohajtásánál nincs véleménykülönbség; minden párt a mellett van, hogy az ország jövedelme az adótokeének sújtó megszorítása nélkül lehetőleg emeltesse.

Az állampénztár rendezésénél különös tekintetbe jő a közvetett adóknak kihasználása, azután az általános művelődési érdek, melynek elérhetéséért, hogy különösen az ország egészséges fejlődésében megsértve ne legyen, fővénykednünk, a bizonyos határt átlépünk nem szabad. A mi az utolsót illeti, az ellen egy józan politikusként sincs indokolt kifogása, hanem az adó-anyagok kellő kihasználása ad gondot a jelen viszonyok, konstellációk között.

A vám- és kereskedelmi rendszernek kell

más alakot ölteni, mert ezek vannak hivatva nálunk megteremteni a kedvezőbb állapotot. Románia és Ausztria között közös egyetértéssel kellene megoldani a vámkérdést. Olyan vámszerződésre van szükségünk, mi inkább eszközölheti a közvetett adó-anyagok kihasználását. Mert — a mint mondta nem régiben egy diplomata — ha a fogyasztási adóknál tisztán Magyarország és nem ezzel együtt más állam érdekeit is kellene szem előtt tartani, úgy sokkal inkább lehetne az adó-kihasználást eszközölni. Mindaddig, míg ez megtörténhetnék, míg a jelenleg fennálló viszonyokon segíteni nem lehet, meg kell elégednünk azzal, a mint van, mert csak ennek alapján lehet elérni a tetemes előnyöket, mik a fogyasztási adók kihasználására vonatkoznak.

Az államkormányzat az érintett külügyi érdekeken belől megtette a reá bizott kötelezettséget. Tisza Kálmán ismert éles belátása, intézkedései által tetemesen gyarapította a pénztárt; a sör-, hus- és borfogyasztási adó felemelése által az összes állami bevételt mintegy négy millióval emelte. Ehhez hasonló előnyt biztosít az ügynök a dohány-monopolium rendezése és a czukorfogyasztási adó. Ez utóbbi jóllehet valami nagy előnyökre nem jogosít, de eszközül szolgált arra nézve, hogy a monarchia másik államának a szesz-adó-törvény elé vetett akadályát megtöressék. A kormányzat ezen dolog kivételét különös érdeme; és méltán, mert csak így érhető el a cél, melyhez a nemzet financiaiális körülményeinek javulása van kötve; így mehet teljesedésbe a nemzet reménye, melyet a jelenlegi kormányzat belátásához kötött.

Vannak ugyan, kik a szesztermelés iránt

hozott intézkedésekkel sehogy sem tudnak kibékülni, de ez nem vet árnyat állami adminisztrációnkra, ez nem lehet irányadó, mivel a mellett, hogy első sorban van hivatva az aerarium bevételeit emelni, még ama haszonnal is jár, hogy a kontingentált mennyiségen felül szesz nem termeltetik. Ezen második esetben aztán elérhető lesz, hogy a kellő quantumban termelt szesz értékesíthetessék s az ezen felül termeltekből befolyó jövedelmek az államnak is hozzanak valamit. Ezen ügygyel szemben az állam jóindulatának jelei kellőképpen nyilvánultak.

És hogyan?

A mezőgazdasági szesztermelésnek adóját némileg leszállította.

A kimondott 35 és 45 frtos adótétel bárha egyeseknek tetszésével nem találkozunk, de tökéletesen megfelel a törvényhozás intenciójának, s mi a földolog, még a meglevő viszonyoknak sem látszik ellenmondani.

A ki az állampénztár rendbehozatalát célzó törekvéseket figyelemmel kíséri, nem fog tartózkodni ama igazság kimondásától, hogy helyettes pénzügyminiszterünk bámulatos szakértelmet és rendkívüli ügyességet tudott felmutatni. Szavunk az érdemnek méltányos elismerése, melyet midőn kimondunk, azt is érezzük, hogy semmi sem tökéletes a világon; éles szemekkel mindig meglátható, hogy az emberi ész és cselekedet ritkán ment a gyarlóságoktól, de a mi a meglevő viszonyok között elérhető volt, meg lett téve minden arra nézve, s ha az nem is felel meg az ideálnak, az eszménynek, de bővön elég ahhoz, hogy általa Magyarország államkormányzata megfeleljen minden elfogulatlan ember előtt a hozzákötött várakozásnak.

A „Székelyföld“ tárczája.

Az E. M. K. E. Emléklapjából.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület brassói közgyűlése alkalmából Szerényi József, a „Brassó“ szerkesztője, ügyesen és díszesen összeállított alkalmi lapot adott ki. Mutatóul közöljük belőle a következőket:

Ha az ember önmagát el tudná veszíteni!
Ha az ember önmagát újra fel tudná találni!
(Budapest.) Jókai Mór.

Istent imádni, hazát szeretni, királyt tisztelni, szóval és tettel, buzgón és állhatatosan, legszentebb kötelesség, melynek lelkes teljesítése földi és örök boldogságot ad.

(Csik-Rákos.) Lönhart Ferencz,
erdélyi róm. kath. püspök.

A minap egyik orosz lapban dühös cikk jelent meg Magyarország ellen, ezen „törpe államocskát“ ellen, mely az orosz óriással szembeállani merészkedik; ki lett fejte, mily kevesen vagyunk mi és mily megmérhetlen terjedelmű az orosz birodalom, végre pedig szokott szeretetreméltósággal meg van jövedölve, hogy az a kis magyar nemzet nem sokára el fog tűnni a föld színéről. Így beszélhettek, ha beszélni tudtak volna, évezredek előtt a megatheriumok, a mastodonok, a mammothok, midőn megpillantották azon hozzájuk képest testileg oly törpe és oly gyenge terem-

ményt, melyet embernek hívnak, és mégis — ezen aránylag törpe és győnge lény magasabb értelmisége és szellemi tehetségei kifejtése következtében fenn tudta magát tartani mind e napig, és fenn fogja magát tarthatni még elláthatlan időig, míg amaz óriási állatoknak, melyek hajdan megszámlálhatlan mennyiségben lepték el a föld színét, ma már csak csontvázai találhatók a különféle muzeumokban.

Azért legyünk nyugodtak! Valahányszor Oroszország egy-egy új hadtestet alakít, alakítsunk mi egy-egy új közművelődési együletet; iparkodjunk emberek lenni a szó szép, nemes értelmében és akkor csekély számunk dacára is tud fogjuk élni a megatheriumok megszámlálhatlan csordáit.
(Budapest.) Falk Miksa.

Hazáját gyűlölni: örültség; nem szeretni: embertelenség; tulságosan szeretni: lehetetlen.
(Tetétlen.) Zichy Géza gróf.

Östályozás.

Minden ember, a ki a maga és hozzátartozói iránti kötelességeit teljesítette, becsületes katonája a hazának. Ezekből áll a hadsereg, mely nélkül a leggeniálisabb tisztikar számára sincsen győzelem. Ezekből, az ő tömegükből áll az egészséges, örökéletű haza!

A haza ellenségei nem azok, a kik, bár fia, nevelésök, vagy más visszás körülményeknél fogva, vele és nemzeti törekvéseivel szemben foglalnak

állást, hanem azok, a kik nem teszik, vagy rosszul teljesítik polgári és emberi kötelességeiket. Ezekben vannak ama rothadás csirái, melyek az összeségre nézve veszedelmese.

Kiket nemzetiségi, felekezeti vagy egyéb érdeket szembe állít a haza törekvéseivel, azok az erdő lehulló lombja, töredező ágai, melyek új virulásra, erősebb hajtásra, nagyobb ellenálló-képességre termékenyítik meg az erdőt: az ostromló szél, a kártevő zápor, az erjedést képviselő, de táplálékot termelő trágya szerepe az övéké.

Boldogok azok a kiválasztottak, a kiket szerencse, tehetség, becsvágy és az anyaföld nagyobb szeretete nagyobb szolgáltatásokra hivatották, nagyobb áldozatokra képessé teszen a haza iránt.

Gyalázatosak, alávalók, a rablónál és utonállónál gonoszabbak, de átkozottak is azok, a kik a hazafiságból kenyérkeresetet, e szentség szolgálataiból érdeknek vagy hiuságnak vásárját csinálják.
(Budapest.) Rákosi Jenő.

Halk sohajok a kis dalok.
Gyorsan szülemlenek.
Nagy szenvedély, ha medre mély,
Már lassan hempelyeg.

Nincs már dalom, halk sohajom,
Szellőtől röppenő.
Most csak vihar villámaival,
Nagy buval költethető.

(Budapest.) Reviczky Gyula.

Jól megfontolva a dolgot, tekintetbe véve az országnak végtelen kiadásait a folyton növekedő igények miatt, meg lehetünk elégedve a jelenlegi állapotokkal, mert a megtett intézkedések alapján elérhető lesz a közakaratnak megfelelő ama kívánt eredmény, hogy a nemzet kiadása a megengedett módon a mindig növekvő bevétellel arányba jöjjön.

A regále megváltása. A „Bud. Corr.” a következőket írja: Sokfelé hamisan értelmezett a kormány regále-megváltási tervének egy fölötté lényeges pontja, mely ennek folytán magában a szaktanácskozányban is meg lön támadva. A törvényjavaslat azon kitétele helyezett határozata ugyanis, hogy a megváltási kötvények csak 4 év lefolyása alatt szolgáltatassanak ki a jogosultaknak, oly értelemben magyaráztatott, hogy a kormány az egész műveletet mindenestre successive 4 évre akarta kiterjeszteni. Ez a pénzügyminiszternek egyáltalán nem megállapított szándéka. Ama határozatot csak kényszernek tekintik, nehogy a műveletet — netán beálló kedvezőtlen pénzügyi viszonyok esetén — az államnak ép úgy, mint magánosoknak kárára rövid zárlóval kelljen kérésztülvenni; az azonban sehogyssem zárja ki annak a lehetőségét, hogy az egész hitelművelet a pénzpiac kedvező állása esetén egyszerre és rövid idő alatt bonyolítottassék le. Tiszta miniszterelnök — a mint értesülünk — a megváltási kötvényeket — ha a constellatiónk megfelelő — egy tökéletes consortium segítségével a megváltási törvény létrejötté után rövid időközökben tényleg piacra akarja hozni, természetesen a regále-tulajdonosok szabad akaratára hagyva, vajjon a kötvényeket, vagy az árfolyam szerinti pénzösszeget akarják-e átvenni. A kormányjavaslat ama határozata, hogy a holt kéz, a municipiumok, hitbizományok, alapítványok stb. regále-birtokáért eső megváltási összegek csupán a pénzügyminiszter engedélyével elárúsítható lekötött kötvényekben szolgáltatassanak ki, ez esetben is változatlanul fennmaradna. A kötvények mindenestre papírra fognak szólni, a kamatát azonban még nincsen véglegesen megállapítva. Azt hisszük, államhite-lünk érdekében feküdnék, ha az ilyen biztos alapra amortizálható papír 4, legfeljebb 4½%-al kamatoztatnék, még ha annak következtében nagyobb névleges tökéletessé kellene is engedélyezni. A 10%-al megállapított szelvény-adó, — tekintettel azon tényre, hogy a regále-bevételek után, beleértve a közszolgálati pótlékokat is, eddig legalább 12½%, de sok helyütt 15, 20, sőt 22%-os is fizetett adó fejében — a jelenlegi állapothoz arányítva, jelentékeny összeget tevő előnyt képez.

A közművelődésről.

(Gondolatok.)

A közművelődés terjesztése a nyelv ápolásánál kezdődik, mert „nyelv teszi a nemzetet, — nemzet a hazát”.

A néphez nem elég leereszkedni, igyekezzünk — azt művelve — magunkhoz felemelni.

(Eperjes.) Splényiné-Blaha Luiza br.

Hogy a nők mily jelentékeny befolyása van a nemzetiség fenntartására, meggyőzően bizonyítja a kifejezés is: „anyanyelv”.

Ha minden magyar nő tudatára jut ez irányban gyakorolható erejének és befolyásának s ha ez erőt és befolyást a maga körében mindenik érvényesíti, a magyar nemzet élete és virágzása biztosítva lesz az idők végeig.

(Kolozsvár.) Gyarmathy Miklósné.
az E. M. K. E. kolozsvári nővérszövetségének elnöke.

Emlékmondat helyett legyen szabad az E. M. K. E. tagjait ez alkalommal, mikor Brassóban időznek, az erdélyi régi szászok közt másfél század óta, de már inkább csak faluhelyen fennálló két társadalmi intézményre figyelmeztetnem: ezek a „testvériségi” (Bruderschaft és Schwesterschaft), meg a „szomszédsági” (Nachbarschaft) kötelékek. Amaz az iskolából kikerült ifjuság — külön a fiúk és külön a leányok számára — áll fenn, — emez a szomszéd utcák önálló lakóit foglalja magában. Amannak főcélja a jó erkölcsök megóvása, emennek kölcsönös segélynyújtás bajban, szorultságban.

Mindkettő, korszerűleg módosítva, máshol is üdvös eredményekre vezetne.

(Budapest.) Irányi Dániel.

Trefort Ágoston.

Magyarországnak gyásza van. Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter, Eötvös művelődési folytatója, közoktatásügyünk újjáalkotója, nincs többé. Szerdán délután 1 óra 50 perczkor meghalt.

Tizenhat esztendeig állott a közoktatási kormány élén. Tizenhat esztendőnek minden oktatási, kulturális eredménye szoros összefüggésben van Trefort nevével. A haladás, a továbbfejlődés nehéz feladatainál többnyire mint kezdeményezőt láttuk. Erélye, lelkes buzgalma, kifogyhatatlan munkakedve minden kérdést a sikerhez vitt.

Hetvenegy évet élt. Az utóbbi időkben súlyos betegség gyöngítette erőt. De azért kötelességeinél maradt mindvégig. Betegen is erélylyel vezette miniszteriumát. Nyár elején gyógyult fel a súlyos kórból, mely több ízben fenyegette életét. Azután Ischiben keresett üdülést, honnan szombaton tért vissza Budapestre. Állapota hirtelen rosszra fordult; már hétfőn olyan aggasztóvá lett, hogy a beteg fölvette Hornig püspöktől a halotti szentségeket. Kedden a miniszter időnként elvesztette eszméletét s környezetét sem tudta fölismerni többé. Szerdán délután megváltotta kinsaitól a halál.

Trefort miniszterről a következő életrajzi adatokat közöljük:

Született 1817. febr. hó 7-én Homonnán, Zemplén-megyében. Francia eredetű atyja jönevű vidéki orvos volt, tisztelték és szerették az egész megyében.

Trefort 14 éves volt, mikor szülői az 1831-ki kolerában meghaltak. Gyámját gróf Csáky Antalné vállalta el. Jogi tanulmányait Pesten bevégezvén, utra kelt külföldre. Beutazta Német-, Francia-, Angol- és Oroszországot, s tapasztalatait a lapokban közzétette s később az életben értékesítette.

Az első magyar felelős miniszterium alatt a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter mellett mint államtitkár működött. Ez volt előkészítő iskolája a leendő miniszternek.

Később a gyásznapok egy részét Németországban töltötte, majd hazajövéen, Békésmegyében játszott fontos szerepet a közügyek terén. E mellett folyton működött a napisajtóban, foglalkozván a felmerülő napikérdésekkel.

Vallás- és közoktatásügyi miniszterré 1872. szeptember 4-én neveztetett ki.

Sokoldalúsága és széles látköre a gondjaira bízott terület minden részeiben maradandót tudott létrehozni.

Br. Eötvös megalkotta a népiskolai törvényt s ezzel a közművelődésnek egy új korszakot nyitott meg. De az a törvény életbeléptetésének még csak első nehézségeivel küzdött, midőn Eötvös meghalt. Treforté lett a kivitel s ő keresztül is vitte. Vezetésméje volt a nemzetiséget az elemi oktatás által terjesztetni és szilárdítani. A nemzetiségek által lakott széleken százával állított állami iskolákat, az idegenajkú tanítók számára magyar nyelvű póttanfolyamokat rendezett s törvényt hozott, mely kötelezővé teszi az elemi iskolákban való tanítást a magyar nyelvnek. Emelte és terjesztette a leányok oktatását, meggyőződése lévén, hogy hiába neveljük a férfiakat, ha a leendő anyák neveléséről kellőleg nem gondoskodunk. Ez magában oly jellemző sajátága Trefort miniszterkedésének, mely egymagában elég lett volna áldásossá tenni sikerdus működését. A szorosán vett ipari szakoktatás is egészen a Trefort kezdeménye és alkotása.

Eötvös a középiskolai oktatásra nézve is dolgoztatott ki törvényjavaslatot... Trefort, belátva a középiskoláknál előtérbe lépő felekezeti és nemzetiségi ellentétekből származó aggályokat és akadályokat, visszavette előde törvényjavaslatát átdolgozás végett. Tíz év múlva, négyszeri átdolgozás után lett abból törvény. E téren az ő érdeme a reáliskolák fejlesztése, a gymnasiumokkal egy rangra emelése. Gymnasiumokat rendezett be s építtetett. A középiskolai tanárképzést európai színvonalra emelte; új tanterveket készíttetett.

1883-ban létrejött a középiskolai törvény. Ez tüzi ki a határt, melyen alul középiskola nem ma-

radhat. Tiszteletben tartja a felekezetek jogait, de versenyre ösztönzi őket az állammal, s hogy a versenyt kiállhassák, megnyitja előttük az államszegély lehetőségét. A felekezetek nem késtek ezen előnyt megragadni s Trefort soha nem késett megadni a méltányos segélyt. Ez a törvény írta először körül a legfőbb felügyelet gyakorlásának módját s magánintézetek üzletszerű kereskedését.

A mi a felső oktatás érdekében Trefort alatt s egyenesen ő általa történt, megérdemel egy külön cikket. Intézeteink, de különösen az orvosi szak kilinkái és intézetei Európa bármely államával versenyre kelhetnek. Minden szakon szaporította a tanszékeket, s a hol szükséges volt, párhuzamos tanszékeket állított.

Enquetet hívott össze a jogi szakoktatás tárgyában, hol a jogakadémia sorsát vitatták. Új szervezetet adott a rossz és azonnal meg nem szüntethetőnek. A kolozsvári egyetem születése is a Trefort miniszterségének első napjaira esik. Ő vette tervbe egy harmadik egyetem felállítását. A műegyetemi palota is neki köszöni létét.

Trefort kiterjesztette gondját a közművelődés egyéb ágaira is. Sokat tett a művészetek felvirágoztatására. A színészeti akadémia az ő alkotása, a rajztanárképző, festészeti mesteriskola ugyan-csak. A műemlékek gondozása, megőrzése és restaurálása körül századok mulasztásait pótolta. Tett a közegészségügy s jelesen a közegészségügyi oktatás érdekében. A gyakorlati érzék ritkán egyesült egy emberben annyira, mint benne.

A vallásügyi miniszter se maradt háttérben a közoktatási mellett. Az állam és az egyház közti viszony napirendre került nehéz kérdései a Trefort minisztersége alatt nyertek békés s mégis gyümölcsöző megoldást. Gyakorlati érzékkel karolta fel az alapszázad érdekeit a congrua s a papbér kérdésének szönyegre hozatalával, melyhez meg tudta nyerni a főpápaság támogatását is. A reformátusok is homo regius nélkül tartották szervezkedő salkotmányozó zsinatjukat. A görögkeleti szerbek széthúzó s államellenes agitációktól mesterségesen fölzávarított „nemzeti egyházi” ügyeit is a rendes kerékvágásba terelte. Trefort miniszternek nem kevés az érdeme abban, hogy a kulturharezoktól sohasem voltunk távolabb, mint vagyunk ma, s a panszláv velleitások rendre-rendre vesztik lábuk alól a talajt. Ő, ki mindenütt az akció, a reform embere s mozgató eleme volt, türelmes és semleges tudott maradni mindenkor az egyházi kérdésekkel szemben.

Az elhunyt miniszter városunknak is lelkes barátja volt. Humán intézeteink egy hatalmas pártfogót vesztek el benne. E város nem is volt halátlan iránta. Előtt néhány évvel diszpolgárrá választotta meg.

A nagy halott földi maradványai pénteken délután tétettek el örök nyugalomra. Emléke áldott lesz örökké.

SZEMLE.

Br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter folyó hó 23-án ünnepelte 40 éves szolgálatának jubileumát. Csütörtökön délelőtt tisztelték a jubiláló miniszternél a honvéd-tábornokok és főtisztek küldöttsége József főherceg vezetésével. A főherceg megleghangú beszédben üdvözölte a minisztert jubileuma alkalmából, hangsúlyozván, hogy br. Fejérváry minisztersége alatt a honvédség nagyon előre haladt. A miniszter megköszönte a főherceg kegyét s válasza végén a királyt, a főherceget és a honvédséget áldotta. Beszédét viharos éljenzés kísérte. Ezután br. Fejérváry a többi küldöttségeket fogadta.

A brassói szászok nevelhetlenségének eklatans példája a következő eset:

A folyó hó 22-én tartott városi közgyűlésen Dick József szász nemzeti párti városi képviselő interpellálta a polgármestert, hogy kinek a felhatalmazásából tüzetett ki az E. M. K. E. bevonulásakor a városi kórházra a magyar nemzeti lobogó? Brennerberg polgármester azt válaszolta, hogy szombaton, a király születésnapja alkalmából, valaki az ő tudta nélkül tüzte ki a magyar zászlót. Ő ezért a házamestert kérdőre vonta, mire az kijelenté, hogy Szabó rendőrtisztviselő parancsára tüzte ki a lobogót. A polgármester erre meghagyta Szabónak, hogy a mint ő felsége születésnapja elmúlik, vetesse le a zászlót. E parancs teljesítését azonban Szabó megtagadta, a miért — úgy mond a polgármester — Szabót ő

felelősségre fogja vonni. Ugyane beszédében a polgármester azt is megtrója, hogy a rendőrség a kulturegyesületi közgyűlés vendégeinek fiakként tartott fenn. Dick interpelláló a polgármester magyarázatát elfogadja s megjegyzi, hogy jobban szereti mégis, hogy magyar zászló lengett a kórházon, mint ha ugyanazon a helyen Brassó város zászlója üdvözölte volna az E. M. K. E.-t. — Ezzel az incidens véget ért.

A bakszás polgármester tehát vizsgálatot indít a magyar ember ellen, ki vérei tisztelgetése fenn hagyta a nemzeti lobogót. Az a kultur-egylet tehát, melynek a brassói posztóipar mai virágzását köszöni, nem érdemel annyit, hogy tisztelgetése a magyar lobogó kitűzések, s ha kitűzést, még megrovásra méltó cselekedetnek minősítik a szász urak. Azok a jó szász urak, kik hatszáz év óta élvezik a magyar állam jójútéményeit, a haza legádázabb ellenségei. Az olyan urak nem érdemlik meg a világosságot.

A pétervári császártalálkozás következményeivel foglalkozik a bécsi külügyi hivatalhoz közel álló Pol. Corr.-nak egy berlini levele, mely a többi közt a következőleg szól: A politikai helyzet ma semmi esetre sem rosszabb, mint négy hét előtt volt, s a mai pesszimizmusra nincs több ok, mint az akkori optimizmusra. A mi politikai viszonyunk Oroszországhoz változatlanul jó és barátságos marad. A kereskedelmi politikai téren ugyan ellentétek állanak fenn, de ezek a világképet nem fenyegetik.

A győztes Boulanger. Boulanger győzelme általános meglepetést keltett Párisban. A köztársasági párt biztosra vette bukását. Hogy mégis így nagy sikerrel nyert, még a köztársasági érzelmeik is annak tulajdonítják, hogy Franciaország lakossága elégedetlen a jelenlegi állapotokkal. Nagyon természetes tehát, hogy a köztársasági pártot és kormányt aggodalom fogja el, midőn látja, hogy egy napon 3 megyében 300,000 ember tüntet a fennálló kormányforma ellen. Berlinben szintén komolyan fogják föl Boulanger nyereségét. A Voss. Zeitung szerint Boulanger már nem személy, hanem fogalom, a kamara tehetetlenségével és a jelenlegi helyzet kétségével való elégedetlenség fogalma.

Honnan veszi Boulanger a választásokra a pénzt?! Ezt kérdik a francia lapok s kiszámítják, hogy a választásokra legalább három millió kellett; legalább is 500,000 frank a Charente inferiurben, a hol Eschaseriaux bonapartista vezénylete alatt három ezer ügynök van, kik naponta tíz frankot kapnak. A legújabb hírek azt akarják tudni, hogy Boulanger most Amerikából kap pénzt és pedig gabonaüzerektől, kikkel a kardesortető táborok állítólág szerződést kötött. Egy lillei lap azt akarja tudni, hogy Boulanger a múlt héten Amerikából 400,000 franknyi cheket kapott meg és váltotta be.

A békés császár. Berlinben a császár békés érzelmeinek jelölté tekintik, hogy a jelenlegi orosz hadgyakorlatok befejezése után két korosztály a rendes idő előtt szabadságot kapott. Ezt a császártalálkozás első következményének mondják.

Tanügy.

Iskolai tudósítás. A helybeli kath. algyimnásiumban a beiratások augusztus 29., 30. és 31.-én eszközteltek; szept. 1-én van a tanév megnyitása. Figyelmeztetnek a t. szülők és gyámok: az első félévi tandíj beiratásokor okvetlenül lefizetendő. Továbbá az 1887. XXII. t. cz. 4. és 5. §§ ai értelmében minden tanuló teljes bizonyítványul igazolni tartozik, hogy a himlő ellen sikerrel oltott; míg e rendelkezésnek eleget nem tett, csak ideiglenesen vehető fel. Az első osztályba iratkozó tanuló keresztlevelét is tartozik felmutatni. Az igazgatóság.

Értesítés. A kézdívársárhelyi közs. elemi fiu- és leánynevelőiskolában az 1888/9-ik iskolai évre szóló beiratások folyó évi szeptember 3. és 4-ikén mindig d. e. 8—12, és d. u. 2—4 óráig, s 5-ikén d. e. 8—12 óráig fognak elintéztetni. A javító és felvételi vizsgálatok szept. 5-ikén d. u. 2—5 óráig fognak megtartatni. A kik javító, esetleg felvételi vizsgálatot ohahtanak tenni, ebbeli szándékukat a vizsgálatra kitűzött idő előtt két nappal alatti vizsgálaton kötelesek bejelenteni. Felvételi díj: 60 kr. A szegénységüket igazolóknak ezen díj fizetése alól felmentetnek. Az 1887. évi XXII. t. cz. 3-ik §-a értelmében minden tanuló köteles igazolni, hogy jó sikerrel be volt oltva, vagy a legutóbbi 5 év alatt valóságos himlőt állott ki. Felkérem a t. szülőket, hogy tankötelek gyermekeiket pontosan és személyesen irassák be, mivel a beírásra kitűzött idő eltelté után minden benem iratkozott tankötelek mulasztása szigorú pontossággal fog vezettetni s már szept. 15-én az illetékes hatóságunk be fog terjesztetni. K.-Vásárhely, 1888. aug. 23. M. Székely János, igazgató.

Fürdői levél.

Előpatak, 1888. aug. 20.

„Nyugtán dicsérd a napot“, mondja a székely annak, ki bizonytalan dologgal dicsekedik. Így vagyunk mi most Előpatakon; azt gondoltuk, hogy soha sem fogunk ki a szép időből, dicsekedtünk is vele, de megjártuk, mert a szép idő után olyan esőzések állottak be most, mintha világ vége közelednék.

Nem tudom, mi lenne a vendégekkel, ha nem volna a „födött sétatér“; bizonyára halálra unnák magukat. Itt van most a vendégek találkozási helye, itt szól a zene, itt felejt el a közönség pillanatnyi rossz kedvét a vidám csevegésben.

Komoly arcu, potrohos öreg urak járnak fel és le a hosszú sétányon, a német császár toasztjáról, rossz időről beszélgetve.

Egyik szegletben a fiatalság mulat. Itt a hódítás elve a vezérlő s nézetkülönbség csak akkor támad, ha barna vagy szőke képezi a nézet vagy a vita tárgyát.

A „födött sétatér“ végén levő olvasó-teremben, olvasásba merülve, füstfellegből körülvevő urak ünek.

Az eső egyhangu zuhogása, a társalgók hangjai zibongással egyesülnek, melyből időnként egy-egy hangos nevetés, egy-egy szó hallszik ki:

— Pardon!

— Kérem!

E közben hátul feltűnik a zenekar, elől a primás, s a míg nézi az égen uszó sötét fellegeket, lassan megcsendül a nótá hegedűjén egyenesen a szívből. Mindenki könyökre támaszkodva hallgatja a dalt, melyben annyi érzés, annyi fájdalom zokog fel, mintha az a néhány cigány azt a mesebeli nagy, eltűnt cigányországot siratná, melyben az volt a fejedelem, ki legszebben hegedült, s az kormányzott legjobban, kinek kezében legügyesebben mozgott a kormánybot: a nyirettyü...

Végre elhal a zeneszó, a vendégek haza készülődnek, előkerülnek az esernyők s lassanként kiürül a „födött sétatér“.

Az egyhangu zuhogásban megcsendül egy-egy hang:

— Szép hölgy, jó éjt!...

E—s A—r.

Különfélék.

— Kinevezés. Kézdivásárhelyi Jancsó Árpád tiszthelyettes hadnagynak nevezetett ki. Az új tisztt azon két ifju egyike, kik Kézdi-Vásárhelyről a Ludoviceum első tanfolyamára felvétettek. Gratulálunk a gyors és megérdemelt előléptéshez.

— A határjelzés megyénkben, a kézdi-járásban, a bereckzi területen a Jáhorosbérczig (Páltin) haladt e hó 18-ig. A II. szakaszhoz beosztott századosnak Nagy-Szebenbe történt berendelése miatt a határ-ozlopok felállítása, mint a „Sz.N.“ értesül, késedelmet szenvedett. Az oszlopoknak a térképen megjelölt helyeinek természetben való felkeresése gyakran nagy nehézségeket és hosszas munkát igényel. Előreláthatólag a II. szakasz csak szept. hó vége felé juthat el Krásznáig, hol a III. szakasz kezdette volt munkálatait.

— Színészet. Völgyi szintársulata még maig sem tudta legyőzni azon megfoghatatlan közönyt, melylyel a közönség iránta viseltetik, pedig oly szép, korrekt előadásokat produkálnak, hogy bármely magas műgényeket kielégíthetnek. A társulat csupa jeles erőkből áll s ha operett nincs is, de a drámai művek legjava és a legjobb előadásban kerül színre, de, fájdalom, mindig üres ház előtt. A társulat nem csüggedve, kitartással, eredmény-nyel igyekezik a közönség pártfogását kiexquálni s mi ehhez sikert kívánva, kéri szavunkat emeljük a közönséghez, hogy ne engedje ezen érdemes társulatot a bukás örvényébe jutni, hanem juttasson valamit azon műpártolásból, melyről a város közönsége híres.

— Halálozás. Sepsiszentgyörgyi Bogdán András nagybirtokos, a háromszéki takarékpénztár vezérigazgatója, megyei és városi bizottsági tag; egy széles körű, tekintélyes család feje, általános tisztelt, derék férfiú folyó hó 22-én Sepsiszentgyörgyön meghalt. Temetése folyó hó 24-én ment végbe nagy részvét mellett. Béke poraira!

— A székely vasút sz.-udvarhely—csik-szereda—gyergyószentmiklósi 118 km. hosszú szakaszának engedélyezési tárgyalása Lukács Béla elnökelete alatt a közlekedésügyi miniszteriumban a napokban tartatott meg. Az építési tőke 4.150,000 ffrt készpénzben állapított meg. A közös hadügy-miniszter képviselője a csik-szereda—gyergyószentmiklósi vonalszakaszra néve azt kívánta, hogy az a brassó—szászrégeni körvasút kiépítése esetén 70 tengely hordképességűvé alakíttassék át. A székely vasút kiépítésének útjában akadály nem áll és gyors megkezdése attól függ, hogy az Csik-megye milyen gyorsasággal fogja érdekeltségi hozzájárulását, a kerek számban 700,000 forintot,

előteremteti, a mi egy 5 millió törzsvagyonnal bíró törvényhatóságnak nagy nehézségébe nem kerül.

— Díjkedvezmény gabonaszállításoknál. A köz-munka- és közlekedésügyi m. kir. miniszterium részéről olyan gabonaszállításoknál, melyek a m. kir. államvasutak kolozsvár—predeali állomásairól, továbbá kocsárd—marosvásárhelyi, k.-kapus—nagyszebeni és a többi erdélyrészi vonalainak állomásairól Budapest, Kőbánya vagy Bécsbe történnek, 10, illetve 20%-u díjkedvezményt engedélyezett azon feltétel mellett, hogy f. évi augusztus 6-tól 1889. június hó végéig a feladó részéről 5000, illetőleg 10,000 tonna elszállítatik. A közelebbi a „Vasúti és közlekedési közlöny“ idei 93-ik számából 1759. számú díjmérséklés alatt kivethető.

Közigazdaság.

Méhészeti kiállítás és vásár 1888. évi október havában.

1. A budapesti kereskedelmi muzeum a városi nagy iparosarnoknak időleges kiállítások számára fentartott részében a különféle méh-termenyekből és méhészeti eszközökből kiállítást rendez, mely folyó évi szeptember utolsó napjában megnyitják és október hó 31-én bezáratik.

2. A kiállítás célja:

a) fogyasztó közönséget, valamint a kereskedőket a hazánkban termelt e nemű cikkekkel megismertetni, azok kelendőségét előmozdítani és számukra itthon, de főleg a külföldön új piacokat szerezni.

3. A kiállítás tárgyai:

a) méz és pedig: fehér lépesméz keretekben és pergetett méz-üvegekben;

b) különféle méhészeti ipari termékek, ugy-mint: méz-szesz, méz-bor, méz-sör, méz-likör, méz-ecet, mézben befőtt gyümölcsök és konzervek, méz-cukorkák, mézes-kalácsok és sütemények;

c) viasz sárga és fehéritett minőségben, valamint műlepekre feldolgozott alakban;

d) méhkaptárak;

e) méhészeti eszközök;

f) méz-üvegek és bármely alkalmas anyagból készült nagyobb mézédények.

4. A muzeum igazgatósága kizárólag gyakorlati célokat tartván szem előtt, csupán oly méh-ter-mékek és méhészeti eszközök beküldését ohahtja, a melyek minőségüknél és a termelés mennyiségénél fogva nagyban való eladásra és kivitelre képesek.

Ennélfogva felkéretnek a termelők, hogy csak olyan cikkeket jelentsenek be, a melyekből abszolút jó minőségük mellett nagyobb készlettel is rendelkeznek s a melyekre nagyobb megrendeléseket is elfogadhatnak.

A legkisebb mennyiség, mely beküldhető: pergetett mézből 25 kilo 1, $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ kilós üvegekben és lépes mézből 10 kilo tetszés szerinti keretekben és üvegedényekben; viaszból és műlepekből 10 kilo; mézből készült folyadékokból és befőttből fajokként 12 üveg s cukorkákból és süteményekből 10 kilo; a méhészeti eszközökből egy darab. További felszólításig pedig az első küldemény ne haladja meg ezen mennyiségek négyszeresét.

5. A bejelentés az ide mellékelt bejelentési iv egyes rovatainak pontos kitöltése mellett folyó évi szept. hó 10-ig eszközlendő; a bejelentett cikkek pedig legkésőbb folyó évi szept. 25-ig beküldendők.

6. Minden küldemény a legalkalmasabb módon jól csomagolandó és hozzá a kiállító nevét és lak-helyét, a tárgy megnevezését, mennyiségét, súlyát és árát magában foglaló jegyzék csatolandó, s minden egyes darabra a kiállítóknak csinosan nyomtatott vignettája ragasztandó. A küldemény tartal-máról annak feladásakor a muzeum igazgatósága külön is értesítendő.

A termelő urakat saját érdekükben, de kivált-képen emelni ohahtott kivitelünk érdekében is különösen figyelmeztetjük, hogy mindenből csak feltétlenül tiszta és jó minőségű cikkeket állítsanak ki s hogy megrendelések esetén a szállított minőség a kiállított és megrendelt minőségnek teljesen megfeleljen.

Tapasztaltatott továbbá az eddigi kiállítások-nál, hogy az egyes termelők túlságzott árakat szabtak, melyek folytán a nagyban eladás lehetetlen volt.

Saját érdekükben figyelmeztetjük a t. kiállítókat, hogy ily eljárás mellett sohasem leszünk képesek a külfölddel versenyezni és mézkivitelünket állandósítani.

7. A kiállítók vasúti igazolványt nyerne, mely-nek alapján a vasúti szállítási díj 50%-ának eleu-gedésre tarthatnak igényt.

8. Térdj nem fizetendő; a szükséges állványo-kat és asztalokat a muzeum igazgatósága díjtala-nul szolgáltatja.

A muzeum által eszközölt eladások és megrendelések után 10% jutalék fizetendő.

9. A muzeum igazgatósága a beküldött cikkek elomlása esetében nem nyújthat ugyan kártérítést, mindazonáltal megteendő mindazon intézkedéseket, melyek azoknak jókarban tartására szükségesek.

10. A kiállított tárgyak azon része, mely a kiállítás befejeztéig el nem adatott és a mely felett a kiállító november hó 5-ig nem rendelkezett, elárvereztetni és a befolyt összeg 10% levonásával a kiállító rendelkezésére bocsátatni fog.

Budapest, 1888. évi augusztus hó 1-én.

Matfiekovits Sándor,
elnök.

Németh Imre,
igazgató.

Felélős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Iff. Dobay János.

Sz. 2786. tlvk.

1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Kleindinst Lajos és Sándor kiskoru végrehajtatóknak Kőnczei Albert kézdiszentléleki lakos végrehajtást szenvedő elleni 270 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Kézdi-Szentlélek községében fekvő kézdiszentléleki II. r. 256. sz. telekkönyvben 516., 518., 521. hr. sz. 321 frt és 502., 512/2., 513., 515. hr. sz. 201 frt becsértékű és végre a 497. hr. sz. 28 frt becsértékű ingatlanokra ezennel az árverést a megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi augusztus hó 31-ik napján délelőtti 9 órakor Kézdi-Szentlélek község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság kiküldött egyes bírójá K.-Vásárhelyt.

Vajna Gáspár,
kir. tvszki bír.

41. szám.

1888.

Árverési hirdetmény.

Alattirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbíróház 2276. számú végzése által Csik-Szentgyörgy és Bánkfalva megyéje végrehajtató javára bánkfalvi Botár István s társai ellen 224 frt töke és eddig összesen 18 frt 70 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 330 frtra becsült bánkfalvi Kánya Ignácnál két 6 éves tehén, csikszentgyörgyi Pál Lajosnál két 5—6 éves kanca, két 7—8 éves tehén és egy fél éves kanczacikókból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2276. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis a csikszentgyörgyi piacon leendő eszközlésére 1888. évi szeptember hó 10-ik napján délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen ár-

verésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárán alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1888. évi aug. hó 17-ik napján.

Bocskor László,
bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

A gyergyószentmiklósi Szentháromság legényegylet kezeleése alatt álló »Nádas-alapítvány« 180 frtos ösztöndíja üresedésben lévén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázótól megkívánatik, hogy gyergyószentmiklósi, avagy gyergyóvidéki örm. kath. szülőktől származásukat, az alapító Nádas-családhozi rokonságukat, szegénységüket, jó erkölcsű magaviseletüket és azt, hogy valamelyik erdélyrészi kath., vagy állami gymnasiumnak legalább első osztályát, vagy a gyergyószentmiklósi polg. fiúiskola 4-ik osztályát és pedig a rokonok jó, mások jeles tanulmányi eredményével elvégezték, okmányilag igazolják.

Ezen ösztöndíj elnyerésénél rokonok mások felett, gyergyószentmiklósi születésűek a gyergyóvidékiek felett elsőbbséggel bírnak.

Az arra hivatott bizottság által ösztöndíjra érdemesített annak élvezetében mindaddig meghagyatik, míg tanulmányait valamelyik erdélyrészi katolikus, vagy állami gymnasiumban jó sikerrel folytatja s bármelyik felsőbb tanintézetben bevégi, vagy míg oly kihágást, vagy mulasztást nem követ el, mely miatt bármely közalapítványtól is a közoktatási törvények értelmében megfosztatnék.

Továbbá egyszersmindenkorra jelen iskolai évre hason feltételek alatt a nevezett alapítvány idáig felgyűlt kamataiból az ösztöndíjban nem részesülő egy tanulónak 90 frt segély adatik.

Felhivatlak tehát mindazok, kik ezen ösztöndíjat, vagy segélyt elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérelmüket folyó évi szeptember hó 22-ig alattirttíthoz adják be.

Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, augusztus hó 22-én.

Lázár Menyhért,
elnök.

Sz 1855. — 1888.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíróház mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy gyergyóalfalvi Gál Dávid Elek végrehajtatónak gyergyóalfalvi Sára András végrehajtást szenvedő elleni 110 frt tökekövetelés és járú-

lékai iránti végrehajtási ügyében a csikszentmártoni kir. törvényszék (a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróház) területén lévő, gyergyóalfalvi 746. számú telekkönyvi jegyzőkönyvben A + 1., 2., 4-től 9. és 11. rendszámok alatt foglalt ingatlanokra az árverést 538 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. szeptember hó 18-ik napján délelőtti 9 órakor Gyergyó-Alfalu község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi XL. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §. kijelölt óvadékképes értékpapirban kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, 1888. évi május hó 27-ik napján.

A kir. járásbíróház mint telekkönyvi hatóságtól.

Sz. 2442. tlvk.

1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy kolozsvári Frenkel Dénes végrehajtatónak maksai Hankó Sándor s társai végrehajtást szenvedő elleni 500 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Maksa községében fekvő a maksai 555. sz. tlvkben A + 1553., 1554. hr. sz. ingatlanra az árverést 839 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi szeptember hó 14-ik napján délelőtti 9 órakor Maksa község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 83 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság kiküldött egyes bírójá Kézdi-Vásárhelyt, 1888. évi július hó 3-án.

Vajna Gáspár,
kir. tvszki bír.

ÉRTESÍTÉS.

Midőn a n. é. közönségnek 22 évi becses pártfogásáért hálás köszönetet mondok, egyszersmind tudomására kívánom hozni, hogy egy a brassói legfinomabb gyártmányu gyapjuszövetekből, mint a felső országi gyárak szöveteiből is a t. közönség részére

RAKTÁRT

tartok, melyekből a lehető legjutányosabb árak mellett szolgálak jövőre is, mint a lefolyt évek hosszú során, a tapasztalt pontossággal és jó munkával, s valamint eddig, úgy ezután is elvállalok bárhonnán bevásárolt öltönyöket megkésztetés végett. Papi öltönyökre szintén tartok szöveteiket, melyekre a Föt. rom. kath. lelkesz urak becses figyelmét felhívom.

Magamat a nagyerdemű közönség becses pártfogásába ajánlom.

Kézdi-Vásárhelyt, 1888. augusztus 22-én.

Csutak László,
szabó-mester.